

Toimintaympäristön keskeisiä haasteita

Alue- ja rakennepolitiikka 2021 +

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Haasteita alue- ja rakennepolitiikalle 2021+

Yritystoiminta globaalissa digiyhteiskunnassa

- Riittämätön kasvu- ja kansainvälistymishakuisuus
- Yritysten t&k-panostusten väheneminen
- Tuottavuuden kasvun hidastuminen
- Yksipuolinen elinkeinorakenne
- Innovaatiotoiminnan yhteistyörakenteiden puutteet

Ilmastomuutos reunaehtona

- Bio- ja kiertotalouden mahdollisuuksien riittämätön hyödyntäminen ja käyttöönotto
- Älykkäiden ja energiatehokkaiden ratkaisujen vähäinen hyödyntäminen
- Uusiutuvan energian liian vähäinen käyttö

Osaaminen ja työnmurros

- Työvoiman riittämätön kohtaanto
- Osaamisen muuttuvat tarpeet
- Elinikäisen oppimisen välttämättömyys

Syrjäytyminen ja eriarvoisuus

- Nuorten miesten syrjäytyminen työmarkkinoilta
- Riittämätön tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työmarkkinoilla
- Osallisuuden heikkeneminen kaikilla alueilla

Saavutettavuus kilpailutekijänä

- Liikkumisen älykkäiden ratkaisujen vähäisyys
- Elinkeinoelämän kuljetusten tehokkuuden ja väylien välityskyvyn puutteet

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat haasteet

- Kiertotalouden ja **kestävän** biotalouden mahdollisuuksien riittämätön hyödyntäminen ja käyttöönotto
- Älykkäiden ja energiatehokkaiden ratkaisujen riittämätön hyödyntäminen
- Uusiutuvan energian liian vähäinen käyttö

Saavutettavuuteen liittyvät haasteet

- Liikkumisen älykkäiden ratkaisujen vähäisyys
- Kuljetusten tehokkuuteen ja väylien välityskykyyn liittyvät haasteet
 - Haasteet pk-yritysten saavutettavuudessa (harvaan asutulla alueella)
 - Puutteet elinkeinoelämää palvelevassa paikallisessa tieverkossa

Eritystavoitteet: Älykkäämpi ja vihreämpi, vähähiilinen Eurooppa

1. Älykkäämpi Eurooppa

- i. parantamalla **tutkimus- ja innovointivalmiuksia** ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönottoa;
- ii. hyödyntämällä **digitalisaation** etuja kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi;
- iii. parantamalla **pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä**;
- iv. kehittämällä **taitoja** liittyen älykkääseen erikoistumiseen, teollisuuden muutosprosessiin ja yrittäjyyteen

2. Vihreämpi, vähähiilinen Eurooppa

- i. edistämällä **energiatehokkuustoimenpiteitä**;
- ii. edistämällä **uusiutuvaa energiaa**;
- iii. kehittämällä **älykkäitä energiajärjestelmiä ja -verkkoja** ja älykästä energian varastointia paikallistasolla;
- iv. edistämällä **ilmastonmuutokseen** sopeutumista, riskien ehkäisemistä sekä katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta;
- v. edistämällä **kestävää vesienhoitoa**;
- vi. edistämällä siirtymistä **kiertotalouteen**;
- vii. edistämällä **biologista monimuotoisuutta ja vihreää infrastruktuuria** kaupunkiympäristössä ja vähentämällä **saastumista**;

Erityistavoitteet: Verkottuneempi Eurooppa

3. Verkottuneempi Eurooppa

- i. parantamalla **digitaalisia yhteyksiä**;
- ii. kehittämällä **kestävää, ilmastonmuutoksen kestävä, älykästä, turvallista ja intermodaalista Euroopan laajuista liikenneverkkoa (TEN-T)**;
- iii. kehittämällä **kestävää, ilmastonmuutoksen kestävä, älykästä ja intermodaalista kansallista, alueellista ja paikallista liikkuvuutta**, mukaan lukien yhteyksien parantamista TEN-T-verkon ja rajat ylittävän liikkuvuuden osalta;
- iv. edistämällä **kestävää multimodaalista kaupunkiliikennettä**;

Erityistavoitteet: Kansalaisten Eurooppa

- i. edistämällä integroitua sosiaalista, taloudellista ja ympäristöön liittyvää kehitystä, kulttuuriperintöä ja turvallisuutta **kaupunkialueilla**;
- ii. edistämällä integroitua sosiaalista, taloudellista ja ympäristöön liittyvää **paikallista kehitystä**, kulttuuriperintöä ja turvallisuutta, mukaan lukien **maaseutu- ja rannikkoalueilla**, myös paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden avulla.

Ilmiöpohjainen ajattelu tulevalla ohjelmakaudella

1. Ilmastonmuutos

- Ilmastopaneelin (IPCC) viimeisin raportti
- Vähähiilisyys/hiilineutraalius tulee huomioida sisäänrakennettuna useimmissa hankkeissa/toimissa
- Käsitteen laajennus – rr-toiminnassa kyse on paljosta muustakin kuin energiatehokkuudesta
- Erityisesti **kiertotalouden** edistäminen tulee tarjoamaan runsaasti uusia liiketoimintamahdollisuuksia
- Kuntien ja kaupunkien rooli pilottien testialustana kasvaa
- Pitkät etäisyydet (erityisesti IP) ovat vähähiilisyiden erityishaasteena (jakelujärjestelmät, multimodaaliset liikkumisratkaisut yms.)
- Ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät toimet voivat kohdistua eri väestöryhmiin eri tavoin ja lisätä alueellista ja sosiaalista eriarvoisuutta

2. Digitalisaatio

- Keskeinen kilpailukykytekijä nyt ja tulevaisuudessa
- Tutkimusten mukaan pk-yritysten digitalisaation hyödyntämiseen liittyvissä valmiuksissa ja osaamisessa on paljon kehitettävää
- Muuttaa lähes kaikilla aloilla työn luonnetta ja sisältöä
- Soveltamisaloja esim. automaatio, robotiikka, IoT, kyberturvallisuus, tekoäly, pilvipalvelut, avoin data
- Kytkeä ilmastonmuutoksen hillintään syntyy esim. älykkäiden energiaverkkojen sekä matka- ja kuljetusketjujen optimoinnin ja palvelullistamisen kautta
- Palvelujen digitalisointi on jo nyt lisännyt eriarvoistumista eri ikäisten ja esim. vammaisten keskuudessa mutta voi myös vähentää sitä